

9073

Bidl. Jag.

III

Cartes. Pyluochi

Kassy. Snyga

Theshe - W

53/52 I
Монетиє Нмпродуктыра.

(дымашауа метафизична)

Иааи. Гынау Ви'хи'ениа.

1904.

Bibl. Jagi

Закопана.

1

1000, 1000

9073 m

"Il n'y a conscience du déterminisme que par la liberté"
Maurice Blondel (l'action)" 1

Pani Karolowi Potkowskiemu od Stasia. 1904.

O dualizmie

Od czasu kiedy uworzytna filozofia wzięta
pod przewodnictwem Descartes'a na nowo
znowo, ciągnie się sprawa dualizmu, czy
do dogmatycznego aż do exasów najnowszego.
Fundament nierozdzielnosci tej kwestyi
jest to, że my sami, w całym szeregu ewo-
lucyjnych celami, atakowicie jesteśmy pogrą-
żeni w otaczającej nas tajemnicy.
Tu jest właśnie miejsce, jakby rafa prawda
na zauwajajaca wejście do głębi, na
wszechpoznania, na której od po-
czątku wieków rozbiłają się ciśnie o-
dwójne i innych systematów i lekkie
podoczki myślowej intuicji. Miejsce to
trudno dokładnie oznaczyć. Ten to ten
włosek graniczny oddzielający podmiot
od przedmiotu, ducha od materji, po-
znawane od poznającego itd. Włosek to
bardzo marny pozornie a jednak przed-
miotem, jak przed niewyciproną przeszkodą.

zatrzymwały się najtępie głowy ludzkości z
nierozjaśnianą dłoń na chwilę tajemni-
czej „rzeczy ~~to~~ samej w sobie”.

W naszym układzie rzecz ta nigdy pozna-
na być nie może. Jest to jakby asymptota
hiperboli tak bliska zetknięcia a jednak
zawsze daleka.

Nauka nie jest w stanie dać żadnej
pozytywnej prawdy, pozostaje więc jedy-
nie sfera uczuciowa życia jako jedyna
sfera syntezy. Tutaj jednak porównanie cał-
kowicie jest niemożliwym i zdaje się
jakoby z udoskonalaniem się sposobów
wzajemnego poznawania wraastała
takie sfera uczuć i przeżyć nieporo-
walnych i tajemniczych jak poprzednie.

Dualizm objawia się ciągle w codziennym
życiu, w najprostszych jego przejawach.

Istnieje jakby w każdym dwa kierunki:
syntetyczny i analityczny, dośrodkowy
i odśrodkowy, ale zawsze do pewnych tyl-
ko granic, poza które nie idą ani-

jak nie można być cni, a iadom iute-uk⁹
 myśleć. O stosunku tych dwóch, diaba-
 jących w przeciwnych kierunkach, it,
 zależy charakter ludzi i ich różnice
 między sobą. Jest to jakby interferencja
 dwóch ruchów falowych, o której o ma-
 cionych przeniósł ich amplitudą.

Kierunek analityczny, empiryczny-
 logiczny chce podmiot określić ten co
 jest na zewnątrz niego, jest to poznawanie
 odśrodkowe. Tu należą wszystkie syste-
 my materialistyczne. Drugi kierunek
 bierze za punkt wyjścia „ja” swia-
 domie, jako jedyną rzeczywistość bez-
 pośrednią i wszystkie co istna zewnątrz
 warunkuje poznającą istotą.

Charakterystyczne jest ta dwoistość u
 wszystkich wielkich filozofów. Tu należą
Descartes z swoja duszą i materią cto-
 rą łącząca poza uiciu stojący Bóg, tu Spinoza
 z materią myślącą i działają-
 cą, która obie są Bogiem, Kant ze swoim

głównym i praktycznym rozumieniem i (choć)
chociaż i w ten sposób i wyczerpaniem bu-
dzą się i przez słowa objaśnić tajem-
nicę bytu, jedności woli i widzieć osob-
ność.

Kiedy człowiek nie chwile gdy wyaa-
sio więcej w coś obaczającego go
naba. Po w-malowani, grai, tworzyć
względem kiedy my nieistniejący do
„Kosmos” „Drogi” „Kosmos” który świat-
początek w 15 lat, a potem w nie-
wielu innych odległościach różnych mag-
netyzmu Andromedy i tysiące innych
nieznanych światów. Również 10000-
tych światów i ich różnorodność i róż-
norodność światów i różnorodność światów
stwierdził, że jest to nie, że to strona
ciężka i przesycona bez dna i
któremi zmuszani jesteśmy pięć
i skalistą granicą życia bez wyt-
chnienia i bez przerwy. I drugie
strony patrząc w samego siebie i w innych

widzi się jasno, że widać ich nasytę - i
 wychodzą koncepty. Ciem jest sobie czas i
 przestrzeń i przynajmniej na drzewie
 pięknie wygląda chałmami siriaków i wy-
 mierzki w kropki wody i męławie w
 nieskończonych obszarach niebieskich
 wobec samego życia duszy ludzkiej.
 Ciem to wszystko wobec zadumania
 pełnego przeciwnie własna istota
 ciem to wobec ~~stronliwej~~ stronliwej
 stby i świadomości siebie, kiedy ciem
 brama zalegnie między dwoma
 usami na chwile, co wieciność
 się staje. I tak walec i ciemnie te
 dwa kierunki, a wynikiem ich wal-
 ki jest to życie tak ujęte, brudne i
 marne, a jednak tak niepojęte, peł-
 ne blasków, wspaniałe i nieskońco-
 ne.

Do tych kwestii dwa istotne nale-
 ży takie sprawy. Tak zwane "wolne"
 uoli.

Schopenhauer ma. własność: na świat
patniemy z jednego punktu, nasz świat
mamy z dwóch. I tak dualizm i nie
proporcjonalność naszych sądów.
Kiedy ulegając nasenne kierunkowi
odśrodkowemu, musimy objaśnić na-
sze istnienie tem, co jest nade mną, tr-
nos tj. motywami i zewnętrzną tj. przy-
czynami. Stąd musimy, przychodząc
beznie abstrakcyjnie do wniosku,
że jesteśmy tylko ogniwami obny-
włego łańcucha czegoś, co nam w
czasie i ^{przez} traci przedstawia się
poddane bezwzględnie prawu przy-
czyń i skutku. Lecz tu kończy się wszystko.
I nie możemy poznać ani na wód
naszej świadomości, która może być
rozszerzona w nieskończoność, porosta-
jąc zawsze nicem w obec nieskońco-
ności otaczającej nas tajemnicy. Wol-
na wola" przedstawia się nam jako wy-
padkowa przyczyna wewnętrznych i zew-
-

4
Lecz i nie pora tem. Tu zniżając
marnym wynikiem dualistycznych
rozważań zwracamy się do nasie-
go środka, do niewyczerpanych i bi-
leszych, u mnie i tu dopiero w tajem-
niczych i niewyśbionych światach
syntetycznych nasza siła i swia-
domość odrębnego i wolnego istnienia.
Tak jak dualizm nie można
zaprzeczyć istnieniu przyrodo-
wości tak w zjawiskach zewnętrznych
jaki w motywach kierujących nasie-
mi pozornie do wolności i czynka-
ni, tak sama poddać się kwesty-
sądomi naszej bezpośredniej świadom-
ności absolutnie zaprzeczamy wiel-
kiej predyspozycji naszej bez-
względnej siły. W obu wypadkach jest
ścisłość. Jest to rzecz ciekawa, że jeżeli
jakaś prawda dotyczy i nas i otaczają-
cego nas świata jest ona dwójta za-
leżnie od punktu widzenia z jakiego.

[illegible]

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or a page from a manuscript. The text is written in a dark ink on aged, slightly yellowed paper. The handwriting is dense and somewhat difficult to decipher due to the cursive style and fading. The text appears to be organized into several lines, with some words or phrases possibly highlighted or written in a slightly different color (e.g., red ink for initials or headings). The overall appearance is that of a historical document.

The first of these is the fact that the
 system is not a simple one. It is a
 complex one, and it is not possible to
 describe it in a few words.

The System

The system is a complex one, and it is not possible to
 describe it in a few words. It is a system of
 laws, and it is a system of laws that are
 not simple, and it is a system of laws that are

not simple, and it is a system of laws that are
 not simple, and it is a system of laws that are
 not simple, and it is a system of laws that are

not simple, and it is a system of laws that are
 not simple, and it is a system of laws that are
 not simple, and it is a system of laws that are

not simple, and it is a system of laws that are
 not simple, and it is a system of laws that are
 not simple, and it is a system of laws that are

1. The first of these is the fact that the
2. second is the fact that the
3. third is the fact that the
4. fourth is the fact that the
5. fifth is the fact that the
6. sixth is the fact that the
7. seventh is the fact that the
8. eighth is the fact that the
9. ninth is the fact that the
10. tenth is the fact that the
11. eleventh is the fact that the
12. twelfth is the fact that the
13. thirteenth is the fact that the
14. fourteenth is the fact that the
15. fifteenth is the fact that the
16. sixteenth is the fact that the
17. seventeenth is the fact that the
18. eighteenth is the fact that the
19. nineteenth is the fact that the
20. twentieth is the fact that the

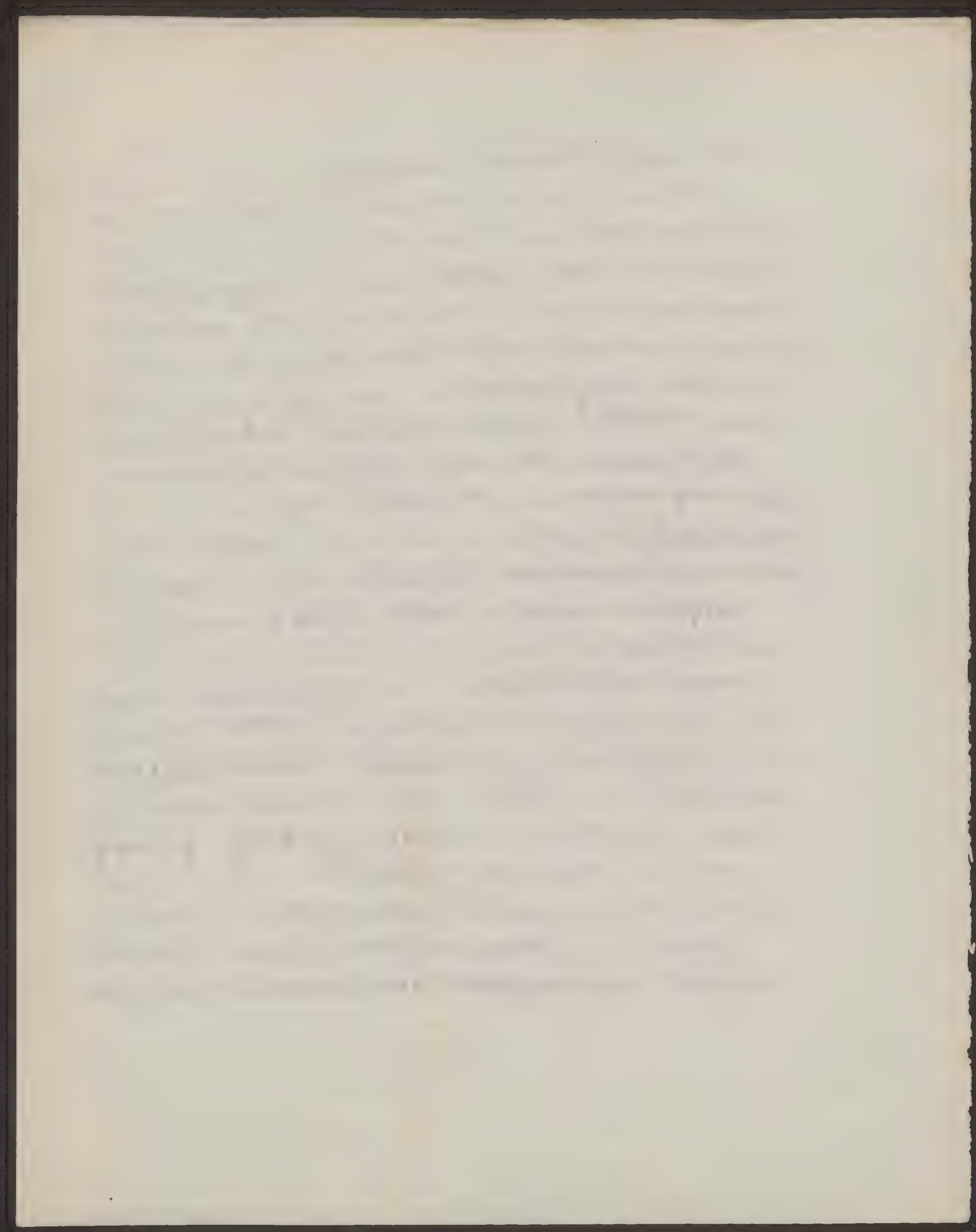
For the purpose of the present work
the following definitions are given
The term "History" is here understood
to mean the study of the past
as it has been recorded by
contemporary writers and
as it has been preserved in
the monuments and other
sources of information
The term "Chronology" is here
understood to mean the study
of the order of time
as it is recorded by
contemporary writers and
as it is preserved in
the monuments and other
sources of information
The term "Geography" is here
understood to mean the study
of the order of space
as it is recorded by
contemporary writers and
as it is preserved in
the monuments and other
sources of information
The term "Cosmography" is here
understood to mean the study
of the order of the universe
as it is recorded by
contemporary writers and
as it is preserved in
the monuments and other
sources of information
The term "Cosmology" is here
understood to mean the study
of the order of the universe
as it is recorded by
contemporary writers and
as it is preserved in
the monuments and other
sources of information

[Faint, illegible handwritten text in a cursive script, likely a historical document or letter.]

friends
fellowes for my country
dai newe m...
ni' ...
Kody ..

[illegible]

[illegible]

Ale w tym celu to w tym celu to w tym celu
 nie ma potrzeby i dlatego to dlatego, że
 nie trzeba pytać. Ale tego:
 o tym samym tym samym tym samym, w tym

(Porey in Poulpomeno)
Band II 86-4.

Band II 1864.

[illegible]

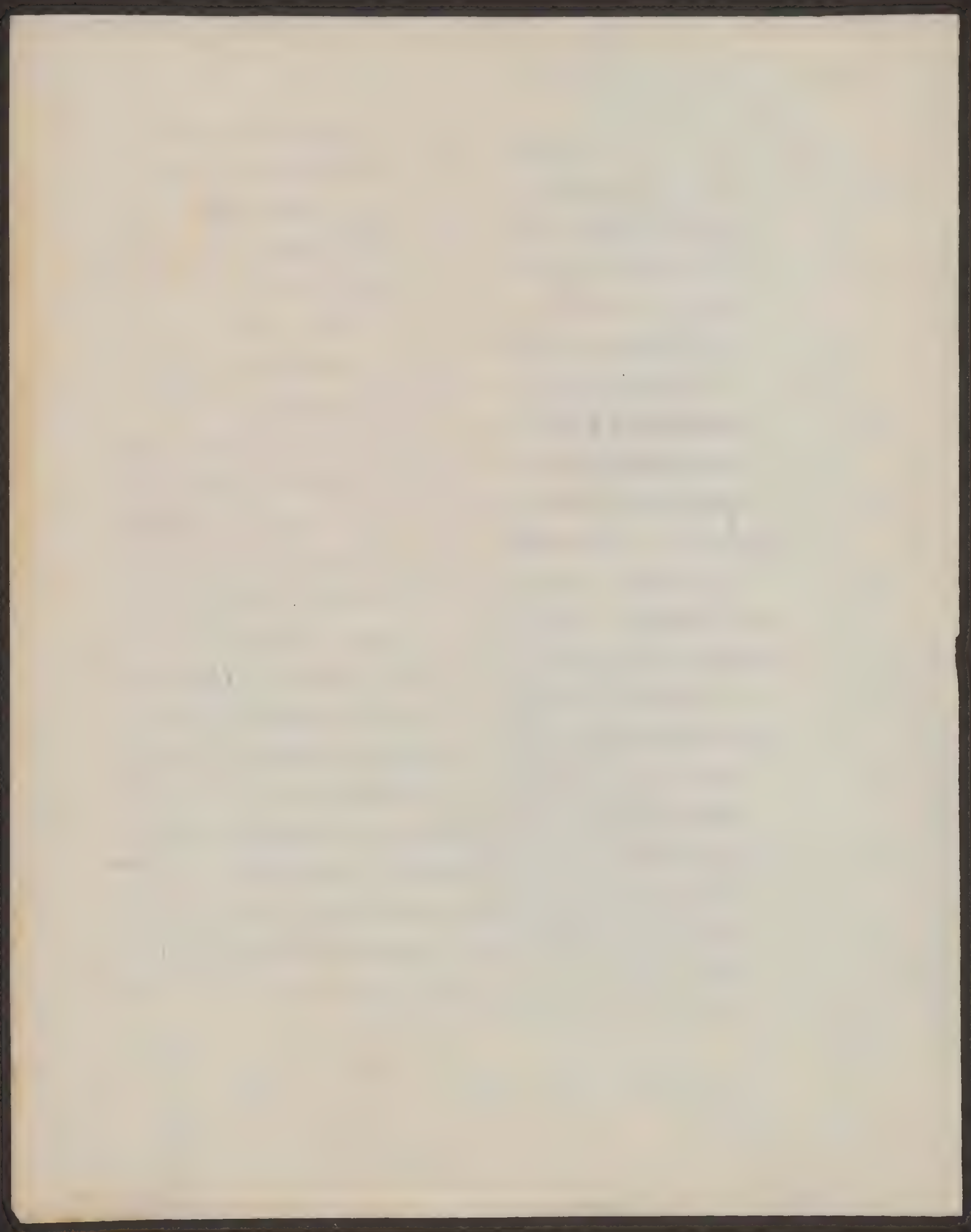

powołanie Schopenhauera po (4)
kauce, jedyną z natury krzyż napi-
ęcia w umysłach wiodło nas
z umysłami metafizycznymi do filozofii
pauzytycznej, jedyną z natury krzyż
nasz wstąpił do twierdzenia.

koniec rozprawy.

1902. w grudniu

P. S.

[Nie wiene się odpowiedzieć na błędy
stylistyczne, ortograficzne i kaligraficzne.]

[Cóż się nie od powiedzi, się też za
idę otyczną myśl, za. Kółwacim
przebiegającym się w całym utworze.]

[W przewidzianym w niektórych zaskakujących uwagach,
ironicznych i wzmiankach uobraża się w
stwierdzenia granic i miewarunkach
rozróżnień, a odczuwanie ontologii
[„Błażo białe i smie...” „sta i sta”]
traktuje się z wyrażeniami bez-
względnie.]

[Wrodzona pycha wyklucza uosobienie
zobowiązania.]

20.

19

Rups 9073 III

